

Vlaanderen
is materiaalbewust

RESULTATEN TERREINCONTROLES 2025

TEAM TERREINCONTROLE

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

WWW.OVAM.BE

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aantal controles	4
1.2	Redenen voor controles	5
1.3	Herkomst van de klachten	5
1.4	Bedrijven in overtreding	6
1.5	Actie na controle	7
1.6	Samenwerking met externen	7
2	Stroomopvolgers.....	8
2.1	Opwaartse controles	8
2.2	Neerwaartse controles	9
3	Afval	10
3.1	Neerwaartse controles	10
3.1.1	AEEA	10
3.1.2	Afgedankte voertuigen	11
3.1.3	Afvalolie	11
3.1.4	Matrassen	12
3.1.5	Scheepvaart	12
3.2	Opwaartse controles	13
3.2.1	AEEA en batterijen	13
3.2.2	Zonnepanelen	13
3.2.3	Olie en banden	13
3.2.4	Matrassen	13
4	Bodem.....	14
5	Andere taken van het team	15
6	Meer info	15

1 INLEIDING

In dit rapport leest u meer over de resultaten van de controles en bedrijfsbezoeken van de toezichthouders en stroomopvolgers van het team Terreincontrole in 2025. Het resultaat van de GAS- vaststellers op zwerfvuil wordt vevat in een apart verslag. Voor handhaving op zwerfvuil waren er een 20-tal handhavers actief in 2025 (zie hiervoor het aparte rapport over de handhaving op zwerfvuil: <https://ovam.vlaanderen.be/handhaving-zwerfvuil2>).

OVAM heeft een aantal specifieke toezichtsbevoegdheden. De focus ligt op controles op de afvalstromen die onder een **uitgebreide producentenverantwoordelijkheid** vallen, op **traceerbaarheid van bodemmateriële** (grondverzet), afvalstoffen van **scheepvaart** (CDNI) en **zwerfvuil**.

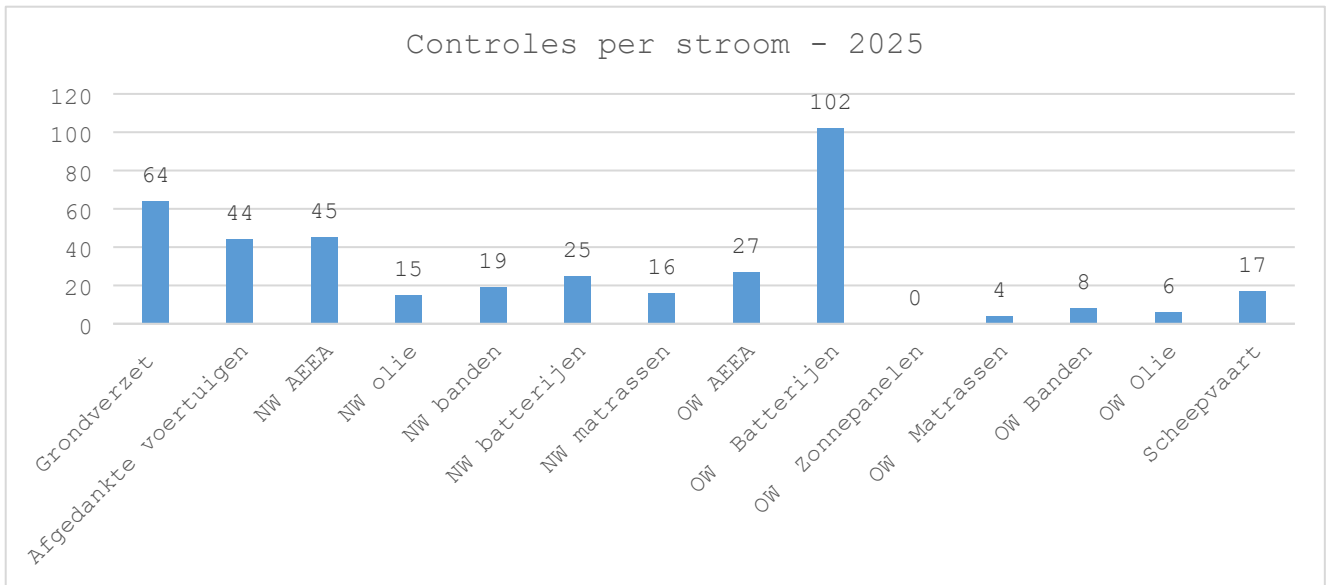
In 2025 beschikte het team Terreincontrole over 8 toezichthouders. Ongeveer 5,5 VTE werd besteed aan toezichthoudende taken en 1 VTE aan administratieve ondersteuning en beleid. Het team had in 2025 1 actieve stroomopvolger, die nauw samenwerkt met de beheersorganismen Recupel en Bebat.

We bepalen de prioriteiten steeds in overleg met de dossierhouders en onze stakeholders: Denuo en de beheersorganismen Febelauto, Recupel, Bebat, Valorlub, PV Cycle, Valumat, Grondbank en Grondwijzer. Controles gelinkt aan een hoge milieu-impact, klachten en vragen tot samenwerking kregen een hoge prioriteit. Er werd een jaarplanning opgesteld met doelstellingen en prioriteiten. Het team Terreincontrole van OVAM voert geregeld gezamenlijke controles uit samen met lokale toezichthouders, de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving en politiediensten (zowel lokaal als federaal).

Buiten handhaving wordt er op verschillende manieren ingezet op 'compliance promotion'. Dit door de beleidsmedewerkers van OVAM, de beheersorganismen, de erkende bodembeheerorganisaties en diverse federaties. Compliance Promotion betekent de naleving van de regelgeving bevorderen bij bedrijven, buiten de klassieke handhaving. Voorbeelden: informatie aanreiken over rechten en plichten via websites, nieuwsbrieven, folders, studiedagen, FAQ over nieuwe wetgeving, actief bedrijven aanschrijven, verplichte audits uitvoeren,...

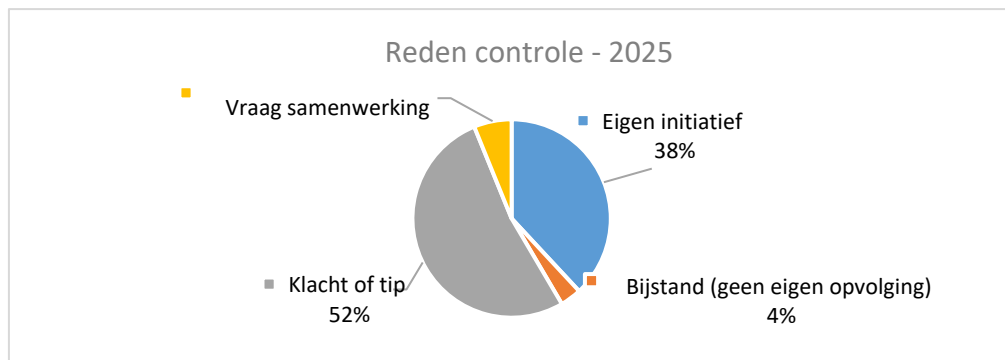
1.1 AANTAL CONTROLES

In 2025 voerde het team Terreincontrole **259 controles** uit, voornamelijk ter plaatse bij bedrijven (98 %). Bij één bedrijf kunnen er soms verschillende controles voor welbepaalde stromen plaatsvinden (zie grafiek). Dat zijn de verschillende afvalstromen (bijvoorbeeld batterijen of afgedankte voertuigen) en de stroom grondverzet (bodem). We spreken over “**neerwaartse**” **controles (NW)** als we de inzameling en verwerking nagaan van een aantal diverse afvalstoffen bij voornamelijk containerdiensten, schroothandels en garages. De “**opwaartse**” **controles (OW)** zijn gericht op het opsporen van freeriders, dit zijn bedrijven die niet zijn aangesloten bij een beheersorganisme of niet beschikken over een goedgekeurd afvalbeheersplan. Deze controles gebeuren vooral bij eindverkopers, groothandels en invoerders van nieuwe producten. Sinds 2020 gebeurt de eerste contactname vooral door de stroomopvolgers voor de stromen afgedankte batterijen en afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) (zie deel 2).

1.2 REDENEN VOOR CONTROLES

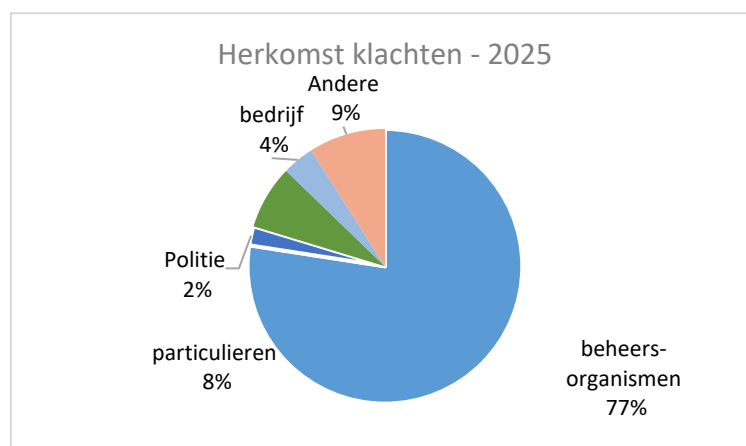
Het grootste deel van de controles gebeurt op basis van klachten of tips die bij OVAM toekomen (52%). Daarnaast voeren we controles ook grotendeels uit op eigen initiatief (38%), dit is proactieve en risico gebaseerde handhaving. Verder zijn er ook vragen tot samenwerking van lokale en gewestelijke toezichthouders of politie (6%). Met 'Bijstand (geen opvolging)' (4%) wordt in onderstaande grafiek bedoeld de specifieke controles waar we technische bijstand leveren aan onderzoeken van de politie en OVAM geen eigen

opvolging doet.

1.3 HERKOMST VAN DE KLACHTEN

De meerderheid van de klachten komen van de beheersorganismen (77%), voornamelijk van Bebat, Recupel, Febelauto, PV Cycle en Valumat. Verklaring is het groot aandeel administratieve controles voor batterijen in 2025. Deze gecontroleerde bedrijven zijn voornamelijk tips van Bebat. Daarnaast zijn er ook meldingen van particulieren, bedrijven, of politiediensten.

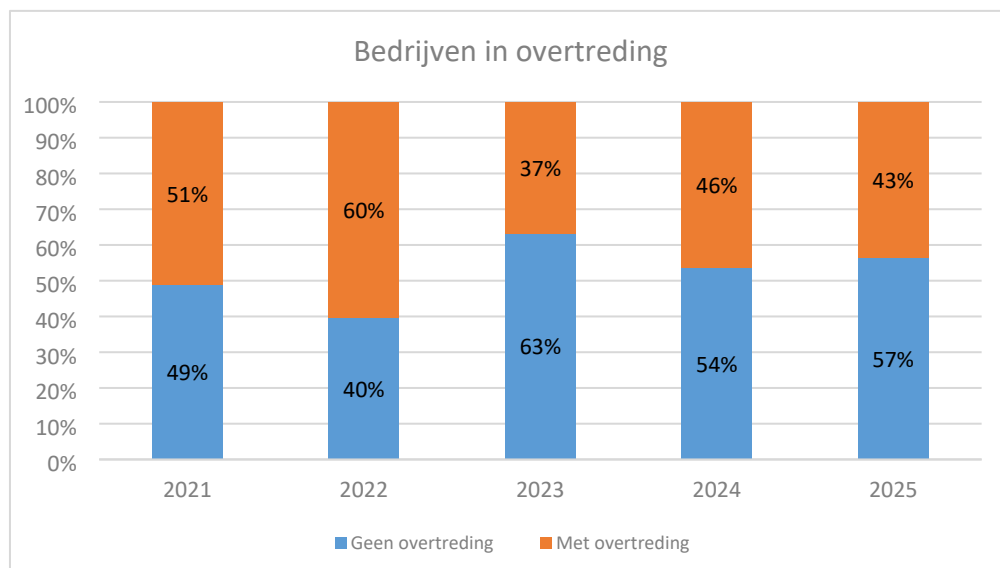

1.4 BEDRIJVEN IN OVERTREDING

Van alle gecontroleerde bedrijven was 43 % in overtreding. Overtredingen kunnen gaan van een administratieve overtreding (niet aangesloten zijn bij een beheersorganisme en dus financieel niet bijdragen) tot een overtreding met een hogere milieu-impact, zoals het niet correct depollueren en ontmantelen van afgedankte voertuigen.

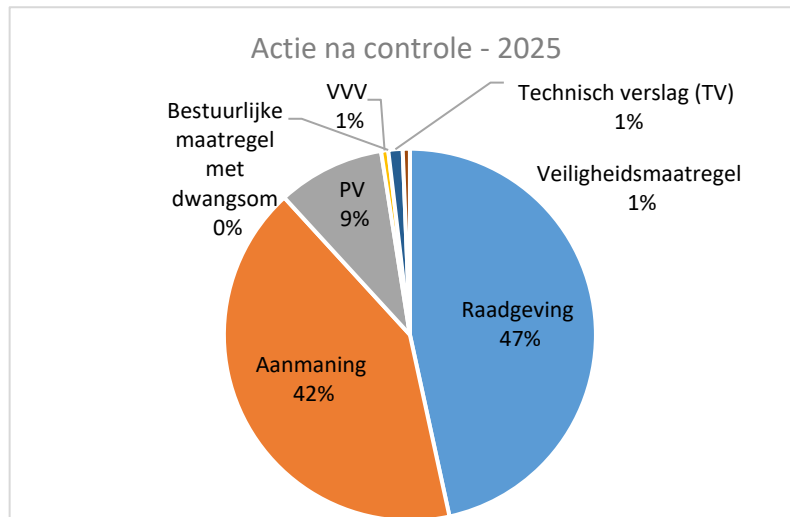
Het percentage van overtreders kan elk jaar sterk variëren naargelang het soort bedrijven dat wordt bezocht. Als er bijvoorbeeld meer controles zijn bij bedrijven waar we klachten en/of tips van ontvangen, is het percentage overtreders groter. Is het aandeel van proactieve controles groter? Dan zal het aantal overtreders kleiner zijn omdat veel bedrijven wel in regel zijn met de wetgeving.

Ook bij hercontroles is het aantal overtreders lager omdat de meeste bedrijven zich in regel stellen nadat ze een aanmaningsbrief hebben ontvangen. Elk jaar is het een mix van op klachten gebaseerde controles en proactieve controles. Ook de stroomopvolgers kunnen hierop invloed hebben, omdat zij de bedrijven al gaan informeren over de verplichtingen en hoe bedrijven zich in regel moeten stellen (zie deel 2). De beheersorganismen Recupel en Bebat nemen ook een groot stuk op zich met gerichte communicatie en ondersteuning van de bedrijven. In de toekomst zullen we ook met andere beheersorganismen meer en meer samenwerken om zo efficiënt mogelijk onze toezichthouders te kunnen inzetten.

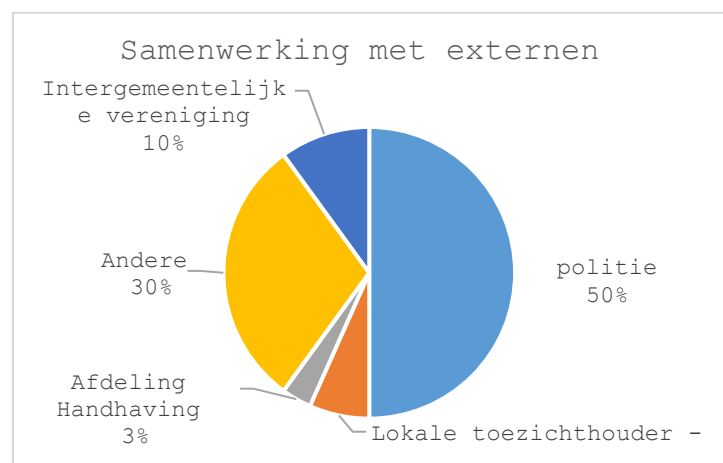
1.5 ACTIE NA CONTROLE

OVAM werkt via een trapsgewijze aanpak. De bedoeling is om eerst te informeren en pas maatregelen te nemen bij zwaardere of herhaaldelijke overtredingen of als het gecontroleerde bedrijf weigert om zich in regel te stellen.

1.6 SAMENWERKING MET EXTERNEN

Sommige controles worden uitgevoerd met externe controlediensten: lokale toezichthouders, politiediensten (zowel federaal als lokaal) en de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving.

2 STROOMOPVOLGERS

Sinds 2020 werken er in samenwerking met de beheersorganismen Recupel en Bebat 2 stroomopvolgers bij het team Terreincontrole, waarvan in 2025 slechts 1 actief was. Stroomopvolgers zijn geen toezichhouders, maar informeren bedrijven over de geldende regelgeving. Voor batterijen lag de focus op tips die Bebat doorgaf. Dit gaat over bedrijven die ondanks contactname door Bebat niet aansluiten als invoerder van batterijen (freeriders), zowel Belgische bedrijven als buitenlandse internetshops. Op vraag van Recupel lag voor AEEA de hoofdfocus op de controles om het ingezamelde en gerapporteerde AEEA te verhogen. Ook controleerden we de correcte inzameling en opslag van afgedankte batterijen. De bedrijven die Bebat doorgaf, waren vaak ook invoerders van EEA (met batterijen in) en moesten dan ook bijkomend bij Recupel of PV Cycle (voor de zonnepanelen) aansluiten.

2.1 OPWAARTSE CONTROLES

De opwaartse controles zijn vooral bedoeld om 'freeriders' op te sporen. Dat zijn bedrijven die niet zijn aangesloten bij een beheersorganisme of die niet beschikken over een door OVAM goedgekeurd afvalbeheersplan. Deze controles zijn vooral administratief van aard. Het merendeel ervan gebeurt niet ter plaatse, maar vanop afstand. Sinds 2020 gebeurt het informeren en aansporen tot aansluiten bij Bebat en/of Recupel in eerste instantie door de stroomopvolgers, nadat het beheersorganisme hen al geïnformeerd heeft.

In 2025 hebben we **113 bedrijven gecontacteerd**, vooral via brief, mail of telefoon. Hiervan was 72 % in overtreding (2024: 62 %): ze waren niet aangesloten bij Bebat en/of Recupel. Zij kregen een mail en/of brief met de vraag om zich in regel te stellen. De gegevens van de bedrijven die bleven weigeren om zich aan te sluiten, werden met een overzicht van de reeds genomen stappen doorgegeven aan de toezichthouders van het team voor verdere opvolging.

2.2 NEERWAARTSE CONTROLES

Neerwaartse controles leggen de focus op de inzameling, de verwerking en de afvoer van de afvalstoffen. Dit gebeurt voornamelijk bij schroothandelaars en containerdiensten.

In 2025 werkte de stroomopvolger verder om de rapportage van AEEA in BeWeee te doen stijgen. Er werden **13 nieuwe rapportages toegevoegd** die samen 1238 ton nieuwe AEEA stromen rapporteerden. Dankzij de inspanningen van de stroomopvolger en het team Terreincontrole in nauwe samenwerking met BeWeee en Recupel **steeg** de in 2025 gerapporteerde **hoeveelheid AEEA in Vlaanderen met liefst 23%** ten opzichte van de rapportering in 2024. Beter inzameling en rapportering bij de bedrijven zorgde ervoor dat de cijfers stegen van 30 200 naar 37 148 ton gerapporteerde AEEA in het Vlaamse gewest. De totale aangiftes voor BeWeee in België stegen tot 45 515 ton.

Tijdens de bezoeken ter plaatse bij bedrijven (30% van de controles) wordt de inzameling van AEEA nagegaan. Dit gaat over uitsortering van AEEA uit afvalstromen, de aanwezigheid van een overdekte opslag, rapportage via Recupel en/of BeWeee, afvoer naar vergunde verwerker via geregistreerde IHM'ers (inzamelaar, handelaar of makelaar) ... Tijdens het bezoek gaf de stroomopvolger aan wat beter moet en adviseerde hen over de wettelijke bepalingen en hoe die na te leven. In 2025 werden bedrijven ook gecontacteerd op afstand (70 % van de controles). Via telefoon, mail en/of brief werden bedrijven gewezen op hun verplichtingen rond de rapportering in BeWeee. Dankzij de inspanningen van de stroomopvolger en het team terreincontrole in nauwe samenwerking met BeWeee en Recupel, steeg de in 2025 gerapporteerde hoeveelheid AEEA in Vlaanderen met liefst 23% t.o.v. de rapportering in 2024.

Bij 16 % van de bezochte bedrijven stelden we overtredingen vast (2024: 55 %).

De gegevens van de bedrijven die zich na een informatief bedrijfsbezoek niet in regel stelden, werden doorgegeven aan de toezichthouders van het team.

3 AFVAL

De uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (aanvaardingsplicht) maakt de producenten, invoerders, tussenhandelaars en eindverkopers verantwoordelijk voor de producten die ze op de (Vlaamse) markt brengen, tot in de afvalfase.

Om hieraan te voldoen hebben de producenten volgende beheersorganismen opgericht:

- **RECUPEL**: afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA);
- **PV CYCLE**: zonnepanelen;
- **BEBAT**: batterijen en accu's;
- **FEBELAUTO**: voertuigen en batterijen van elektrische wagens;
- **VALORLUB**: olie;
- **RECYTYRE**: banden;
- **VALUMAT**: matrassen.

3.1 NEERWAARTSE CONTROLES

Neerwaartse controles leggen de focus op de inzameling, de verwerking en de afvoer van de afvalstoffen. Dit gebeurt voornamelijk bij schroothandelaars, containerdiensten en garages.

3.1.1 AEEA

De controles focussen op de correcte inzameling en verwerking van AEEA. De verwerking van AEEA moet op een specifieke manier gebeuren. Schadelijke onderdelen moeten verwijderd worden. Verder moeten bedrijven **ook rapporteren** over de inzameling en de verwerking (**BeWeee**).

Sinds begin 2020 is er voor AEEA een stroomopvolger actief (zie hoofdstuk 2). De gegevens van de bedrijven die zich na een informatief bedrijfsbezoek niet in regel stelden, gaven we door aan de toezichthouders van het team voor een controle ter plaatse. Deze opvolgcontroles door de toezichthouders gebeurden bij **45** bedrijven. **Bij 47 % van hen stelden de toezichthouders overtredingen vast (2024: 58 %).**

3.1.2 Afgedankte voertuigen

We hebben **44 controles** uitgevoerd in 2025. Wanneer afgedankte voertuigen ontmanteld worden om de gedemonteerde onderdelen te verkopen, moet het bedrijf een erkend centrum zijn. Deze erkenning als centrum voor depollutie, ontmanteling en vernietiging van afgedankte voertuigen wordt verleend door OVAM.

Afgedankte voertuigen moeten verplicht afgevoerd worden naar een erkend centrum. En dit uiterlijk als de keuring meer dan twee jaar is vervallen. Het jarenlang opslaan van afgedankte voertuigen is dus niet toegestaan. Bij veel garages is dit nog wel het geval. Door de controles worden er heel wat terreinen opgeruimd. Afgedankte en geaccidenteerde voertuigen moeten steeds op een vloeistofdichte vloer opgeslagen worden.

In 2025 was **84 % van de gecontroleerde bedrijven niet in orde** (2024: 57 %). Dit gaat van een beperkt aantal afgedankte voertuigen die er al te lang staan tot het illegaal depollueren en demonteren van afgedankte voertuigen, dit wil zeggen zonder over een erkenning te beschikken.

3.1.3 Afvalolie

Bij alle controles in garages gaan onze terreincontroleurs na wat er met de ingezamelde afvalolie gebeurt en bekijken ze de verwarmingsinstallatie in detail om sporen van olieverbranding te zoeken. Deze extra aandacht is er gekomen sinds 2017, omdat er het vermoeden was dat er terug meer afvalolie verbrand werd wat een grote milieu-impact heeft. Sinds 2017 hebben we bij elke controle van een garage aandacht voor de ingezamelde afvalolie, waarbij illegale verbranding van afvalolie sporadisch wordt vastgesteld.

3.1.4 Matrassen

In 2025 werden **16 controles** uitgevoerd bij bedrijven om na te gaan of de inzameling van matrassen correct verliep (matrassen moeten droog opgeslagen worden en apart van andere stromen). Van de gecontroleerde bedrijven was **44 % niet in orde** (2024: 30 %).

3.1.5 Scheepvaart

OVAM is bevoegd voor controle van het CDNI, het Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart. Onder meer volgende zaken worden gecontroleerd: olie-afgifteboekje (deel A), losverklaring (deel B), afvoerbewijzen overig scheepsbedrijfsafval (deel C).

In 2025 zijn er **3 actiedagen** geweest. Tijdens twee actiedagen waren er controles aan de sluizen van een kanaal en één dag in een haven om riviercruises te controleren. Er zijn zeventien controles geweest, waarvan de helft in overtreding was. Dit gebeurde in samenwerking met de scheepvaartpolitie (SPN) en de handhavers van De Vlaamse Waterweg.

3.2 OPWAARTSE CONTROLES

De opwaartse controles zijn bedoeld om 'freeriders' op te sporen. Dat zijn bedrijven die niet zijn aangesloten bij een beheersorganisme of die niet beschikken over een door OVAM goedgekeurd afvalbeheersplan. Deze controles voeren we zowel op afstand als ter plaatse uit. Sinds 2020 gebeurt het informeren en aansporen tot aansluiten bij Bebat en/of Recupel in eerste instantie door de **stroomopvolgers**.

3.2.1 AEEA en batterijen

In 2025 werden er **102 bedrijven gecontroleerd**, waarvan er 71 % in overtreding was. Deze bedrijven werden aangemaand om zich in regel te stellen.

3.2.2 Zonnepanelen

In 2025 werden er geen bedrijven gecontroleerd om na te gaan of ze moesten aansluiten bij PV Cycle.

3.2.3 Olie en banden

In 2025 waren er in totaal **14 controles** voor banden en/of olie. Hiervan was de helft van de bedrijven in overtreding.

3.2.4 Matrassen

Valumat is sinds 2022 verantwoordelijk voor de inzameling van afgedankte matrassen. In 2025 werden de controles voor matrassen beperkt voortgezet: **vier bedrijven werden bezocht**. De opwaartse controles hadden tot doel om freeriders op te sporen die nog niet aangesloten waren bij Valumat. In 2025 was maar 1 bedrijf in overtreding (2024: geen overtredingen).

4 BODEM

Het team Terreincontrole richt zich op de traceerbaarheid van bodemmaterialen. De erkende bodembeheerorganisaties Grondbank vzw en Grondwijzer vzw staan in voor de opvolging en traceerbaarheid van bodemmaterialen in het Vlaamse Gewest. Hiervoor hebben ze een eigen controle- en beheerssysteem. De handhaving door het team Terreincontrole richt zich op de opsporing van 'freeriders' en de behandeling van meldingen en klachten over grondverzet. Naast de controles ter plaatse ondersteunen we ook vanop afstand de gemeente- en politiediensten of andere toezichthouders.

In 2025 voerden we 64 controles uit bij grondwerkers of op locaties waar grond opgeslagen werd. Tijdens een controle bij een TOP (tussentijdse opslagplaats) gaan we na of het bedrijf de traceerbaarheidsprocedures van het grondverzet volgt. Ook klachten en/of meldingen van particulieren, politiediensten en lokale besturen komen aan bod. In 2025 was **31 % van de gecontroleerde bedrijven niet in orde** (2024: 22 %).

5 ANDERE TAKEN VAN HET TEAM

- Beheren mailbox handhaving@ovam.be
In 2025 behandelden we zo'n **1493 mails**. Het gaat onder meer over vragen van (lokale) toezichthouders, andere inspectiediensten, klachten en informatievragen;
- Ondersteunen van interne en externe toezichthouders;
- Het geven van opleidingen aan lokale toezichthouders;
- Handhavingsbeleid bijwerken;
- Samenwerken met andere toezichthouders of entiteiten;
- Samen met andere inspectiediensten de handhaving optimaliseren en versterken (verschillende werkgroepen in kader van de stroomlijning handhaving; politienetwerk, provinciaal overleg ...). Verder ook het opvolgen van diverse studies met betrekking tot handhaving van het departement Omgeving.
- Implementatie KVH (Kaderdecreet Vlaamse Handhaving) en daarbij horend VHP (Vlaams Handhavingsplatform).

6 MEER INFO

<https://ovam.vlaanderen.be/handhaving>

<https://ovam.vlaanderen.be/handhaving-zwerfvuil2>

<https://ovam.vlaanderen.be/upv>

<https://ovam.vlaanderen.be/afgedankte-voertuigen-en-voertuigwrakken>

<https://ovam.vlaanderen.be/voertuigen-banden-en-olie>

<https://ovam.vlaanderen.be/aeaa>

<https://ovam.vlaanderen.be/gebruik-van-bodemmaterialen-grondverzet>